

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ
ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Τμήμα Μελετών**

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αρ. πρωτ.: 7545
Αθήνα, 27/12/2017

Ταχ. Δ/ση: Κεφαλληνίας 45 & Κόμμα Τράκα
Τ.Κ. – Πόλη: 112 57 Αθήνα
Πληροφορίες: Μ. Παναγοηλιοπούλου
eMail: eaadhsy@eaadhsy.gr
Τηλ. Κέντρο: 213 2124 700
Fax: 213 2124 777
Ιστότοπος: www.eaadhsy.gr ή www.hsppa.gr

Προς:
Όπως Πίνακας Αποδεκτών

Θέμα: «Έναρξη ισχύος των διατάξεων του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 για δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με εκτιμώμενη αξία σύμβασης (χωρίς ΦΠΑ) ίση ή ανώτερη από τα κατώτατα όρια των άρθρων 5 και 235¹ του ν. 4412/2016»

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 43 παρ. 4 του ν. 4487/2017 (Α' 116) και ισχύει, οι διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 διέπουν τις διαφορές που αναφύονται από πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται από αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς, στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης σύμβασης, **η οποία εκκινεί** κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 61, 120, 290 και 330 του ν. 4412/2016, **για δημόσιες συμβάσεις και συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με εκτιμώμενη αξία (χωρίς ΦΠΑ) ίση ή ανώτερη από τα κατώτατα όρια των άρθρων 5 και 235 του ν. 4412/2016, όπως ισχύουν κάθε φορά (άνω των ορίων), μετά την 1η Ιανουαρίου 2018**². Μέχρι τότε, οι ως άνω διαφορές συνεχίζουν να διέπονται από τις διατάξεις του ν. 3886/2010.

Ομοίως, για τις διαφορές που αναφύονται από διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παραχώρησης

¹ Επισημαίνεται ότι, δημοσιεύτηκαν οι Κανονισμοί (ΕΕ) 2017/2365 και 2017/2364 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2017 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, αντιστοίχως, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά στα κατώτατα όρια εφαρμογής για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Καθώς οι Κανονισμοί είναι δεσμευτικοί ως προς όλα τα κράτη μέλη και ισχύουν άμεσα από 1/1/2018, εφιστάται η προσοχή των αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων στο ότι από 1/1/2018 αναθεωρούνται και τα όρια των άρθρων 5 και 235, αντιστοίχως, του ν. 4412/2016, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στους ανωτέρω Κανονισμούς.

² Για δημόσιες συμβάσεις και συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με εκτιμώμενη αξία σύμβασης (χωρίς ΦΠΑ) ανώτερη των 60.000 Ευρώ και κατώτερη από τα όρια των άρθρων 5 και 235 του ν. 4412/2016, όπως ισχύουν κάθε φορά (κάτω των ορίων), η ισχύς των διατάξεων του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 άρχεται μετά την 1η Μαρτίου 2018. Μέχρι τότε, για τις ως άνω διαφορές, εφαρμόζεται το άρθρο 127 (ενστάσεις), σε συνδυασμό με αρ. 376 παρ. 12 του ν. 4412/2016. Ομοίως, για τις διαφορές που αναφύονται από διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών, με εκτιμώμενη αξία κατώτερη από το όριο του αρ. 1 παρ. 2 περ. α' του ν. 4413/2016, όπως ισχύει κάθε φορά.

έργων και υπηρεσιών, με εκτιμώμενη αξία ίση ή ανώτερη από το κατώτατο όριο του αρ. 1 παρ. 2 περ. α' του ν. 4413/2016, όπως ισχύει κάθε φορά.

Ως εκ τούτου, για διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (Βιβλίο Ι του ν. 4412/2016) και συμβάσεων (Βιβλίο ΙΙ του ν. 4412/2016) έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, **άνω των ορίων**, οι οποίες εκκινούν, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 61 και 290 του ν. 4412/2016,

α
από την 2 Ιανουαρίου 2018 και εφεξής, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Βιβλίου ΙV του ν. 4412/2016.

Στο πλαίσιο αυτό, οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 345 έως 374 του ν. 4412/2016, στο π.δ. 39/2017 «Κανονισμός εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) και στην υπ' αριθμ. 117384/2017 ΚΥΑ «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του ΕΣΗΔΗΣ» (Β' 3821).

Κατόπιν των ανωτέρω, **διαμορφώνεται το άρθρο 6** των προτύπων τευχών διακηρύξεων ανοικτής διαδικασίας **μελετών άνω των ορίων**, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή, καθώς και το αντίστοιχο **άρθρο 4.3.** των προτύπων τευχών διακηρύξεων ανοικτής διαδικασίας **έργων άνω των ορίων**, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή, που εγκρίθηκαν με τις υπ' αριθμ. 126/2017 (Β' 4535/21-12-2017 και 127/2017 (Β' 4534/21-12-2017) αποφάσεις της Αρχής, αντίστοιχα, για διαδικασίες σύναψης **που εκκινούν**

³
μετά την 1η Ιανουαρίου 2018, ως εξής:

«Άρθρο .....: Προδικαστικές Προσφυγές / Προσωρινή δικαστική προστασία

*Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, δικαιούται να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, προσδιορίζοντας ειδικώς τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά του*⁴

³ Το αναμορφωμένο άρθρο τίθεται στη διακήρυξη, εφόσον η διαδικασία σύναψης σύμβασης εκκινεί, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 61 και 290 παρ. 1 του ν. 4412/2016, μετά την 1^η Ιανουαρίου 2018, δηλαδή εφόσον η σχετική προκήρυξη σύμβασης (ή η προκαταρκτική προκήρυξη, όταν η τελευταία χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, κατά το αρ. 26 παρ. 5 του Ν. 4412/2016) αποστέλλεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε.) μετά την 1^η Ιανουαρίου 2018 (πρβλ. άρθρο 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016).

⁴ Πρβλ. παρ. 7 του άρθρου 379 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 43 παρ. 4 του ν. 4487/2017 (Α' 116). Πρβ. και άρθρο 15 παρ. 1 της ΚΥΑ 117384/26-10-2017.

Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι:

- (α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή τηλεομοιοτυπία ή
- (β) δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης σε αυτόν αν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας, άλλως
- (γ) δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα.

Σε περίπτωση παράλειψης, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι δεκαπέντε (15) ημέρες από την επομένη της συντέλεσης της προσβαλλόμενης παράλειψης⁵.

Η προδικαστική προσφυγή, με βάση και τα όσα προβλέπονται στο π.δ. 39/2017, κατατίθεται ηλεκτρονικά βάσει του τυποποιημένου εντύπου και μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του υποσυστήματος προς την Αναθέτουσα Αρχή, επιλέγοντας κατά περίπτωση την ένδειξη «Προδικαστική Προσφυγή» και επισυνάπτοντας το σχετικό έγγραφο σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 της υπ' αρ. 117384/26-10-2017 Κ.Υ.Α.

Για το παραδεκτό της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής κατατίθεται παράβολο από τον προσφεύγοντα υπέρ του Δημοσίου, κατά τα ειδικά οριζόμενα στο άρθρο 363 του ν. 4412/2016, το οποίο επιστρέφεται στον προσφεύγοντα σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της προσφυγής του ή σε περίπτωση που πριν την έκδοση της απόφασης της ΑΕΠΠ επί της προσφυγής, η αναθέτουσα αρχή ανακαλεί την προσβαλλόμενη πράξη ή προβαίνει στην οφειλόμενη ενέργεια.

Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και η άσκησή της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης επί ποινή ακυρότητας, η οποία διαπιστώνεται με απόφαση της ΑΕΠΠ μετά από άσκηση προσφυγής, σύμφωνα με το [άρθρο 368](#) του ν. 4412/2016.

Κατά τα λοιπά, η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, εκτός αν ζητηθούν προσωρινά μέτρα προστασίας κατά το άρθρο 366 του ν.4412/2016.

Η αναθέτουσα αρχή, μέσω της λειτουργίας της «Επικοινωνίας»:

α. κοινοποιεί την προδικαστική προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην περ. α της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016 και την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 9 του π.δ. 39/2017,

β. ειδοποιεί, παρέχει πρόσβαση στο σύνολο των στοιχείων του διαγωνισμού και διαβιβάζει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) τα προβλεπόμενα στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, σύμφωνα και με την παρ. 1 του άρθρου 9 του π.δ. 39/2017

Η ΑΕΠΠ αποφαινεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών της προσφυγής και των ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής και, σε περίπτωση

⁵ Πρβ. Άρθρο 361 του ν. 4412/2016.

παρέμβασης, των ισχυρισμών του παρεμβαίνοντος και δέχεται (εν όλω ή εν μέρει) ή απορρίπτει την προσφυγή με απόφασή της, η οποία εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την ημέρα εξέτασης της προσφυγής⁶.

Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων της αίτησης αναστολής και της αίτησης ακύρωσης του άρθρου 372 του ν. 4412/2016 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής.

Όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει την αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης της ΑΕΠΠ και την ακύρωσή της ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου⁷. Δικαίωμα άσκησης των ίδιων ένδικων βοηθημάτων έχει και η αναθέτουσα αρχή, αν η ΑΕΠΠ κάνει δεκτή την προδικαστική προσφυγή. Με τα ένδικα βοηθήματα της αίτησης αναστολής και της αίτησης ακύρωσης λογίζονται ως συμπροσβαλλόμενες με την απόφαση της ΑΕΠΠ και όλες οι συναφείς προς την ανωτέρω απόφαση πράξεις ή παραλείψεις της αναθέτουσας αρχής, εφόσον έχουν εκδοθεί ή συντελεστεί αντιστοίχως έως τη συζήτηση της αίτησης αναστολής ή την πρώτη συζήτηση της αίτησης ακύρωσης.

Η άσκηση της αίτησης αναστολής δεν εξαρτάται από την προηγούμενη άσκηση της αίτησης ακύρωσης.

Η αίτηση αναστολής κατατίθεται στο αρμόδιο δικαστήριο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την έκδοση της απόφασης επί της προδικαστικής προσφυγής και συζητείται το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από την κατάθεσή της. Για την άσκηση της αιτήσεως αναστολής κατατίθεται το προβλεπόμενο παράβολο, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 372 παρ. 4 του ν. 4412/2016.

Η άσκηση αίτησης αναστολής κωλύει τη σύναψη της σύμβασης, εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά».

Τα ως άνω αναμορφωμένα άρθρα **4.3** του πρότυπου τείχους διακήρυξης ανοικτής διαδικασίας **έργου άνω των ορίων** και **6** του πρότυπου τείχους διακήρυξης ανοικτής διαδικασίας **μελετών άνω των ορίων**, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά **με βάση την τιμή**, θα ενσωματωθούν στα αρχεία, τα οποία είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Αρχής www.eaadhsy.gr ή www.hsppa.gr σε επεξεργάσιμη μορφή (αρχεία τύπου .doc), και θα είναι διαθέσιμα από 03-01-2018.

Στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση.

Με εντολή Προέδρου
Ο Αναπληρωτής Γενικός
Διευθυντής

Ευάγγελος Καραμανλής

⁶ Πρβ. Άρθρο 367 του ν. 4412/2016 και π.δ. 39/2017.

⁷ Πρβ. Άρθρο 372 παρ. 1 έως 3 του ν. 4412/2016.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Προέδρου
2. Γραφείο Νομικού Συμβούλου
3. Γενικός Διευθυντής
4. Δ/ση Νομικών Υπηρεσιών
5. Δ/ση Συντονισμού και Ελέγχου
6. Δ/ση Βάσεων Δεδομένων & ΚΗΜΔΗΣ
7. Περιφερειακό Γραφείο Θεσσαλονίκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Προεδρία της Δημοκρατίας

Βουλή των Ελλήνων

Όλα τα Υπουργεία / Γενικές-Ειδικές Γραμματείες (Γραφεία κ. Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Δ/σεις Νομοθετικού έργου, Τμήματα Προμηθειών, προς περαιτέρω ενημέρωση και εποπτευομένων φορέων)

- Υπουργείο Εσωτερικών (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, Τμήματα/Γραφεία Προμηθειών),
- Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης,
- Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης,
- Υπουργείο Εθνικής Άμυνας,
- Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα [Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης,
- Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
- Υπουργείο Εξωτερικών,
- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
- Υπουργείο Οικονομικών,
- Υπουργείο Υγείας,
- Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης
- Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (προς περαιτέρω κοινοποίηση στις Εφορείες Αρχαιοτήτων),
- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας,
- Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών,
- Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής,
- Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής,
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
- Υπουργείο Τουρισμού.

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης

(προς περαιτέρω ενημέρωση και των Ειδικών Υπηρεσιών και Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης ν. 3614/2007 και Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ Α.Ε.)

Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (Γρ. Γενικού Γραμματέα)

Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (Γρ. Γενικού Γραμματέα)

Επιτροπή Προμηθειών Υγείας (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στις Υγειονομικές Περιφέρειες (ΥΠΕ), στα νοσοκομεία και στους εποπτευόμενους φορείς Υπουργείου Υγείας, Τμήματα Προμηθειών)

Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (Γραφεία κ. Γενικών Γραμματέων, Δ/σεις Νομοθετικού)

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας – Ιονίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης

- Ανεξάρτητες Αρχές (Γραφεία κ. Προέδρων)
  - Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων